

H A N S K E L S E N

A D A L E T
N E D İ R ?

Çeviri: Mücahid Kaya - Ahmet Faruk Çağlar

Sonsöz: Robert Walter

HANS KELSEN

Hans Kelsen (11 Ekim 1881 - 19 Nisan 1973), Avusturyalı-Amerikalı hukukçu. Saf Hukuk Kuramı ile ünlenmiştir. Prag'da doğan Kelsen, iki yaşındayken ailesi ile birlikte Viyana'ya taşınmıştır. Viyana Üniversitesi'nde hukuk öğrenimi görmüş, 1906 yılında doktorasını almıştır. 1912'de Marfarete Bondi ile evlenmiştir. 1919'da Viyana Üniversitesi'nde kamu hukuku ve idari hukukta profesör olmuştur. Ayrıca 1920'deki yeni Avusturya Anayasası'nın hazırlanmasında çalışmıştır. Nazilerin Avrupa'daki yükselişi sebebiyle önce Cenevre'ye gitmiş, daha sonra 1940'ta Amerika Birleşik Devletleri'ne geçmiştir.

MÜCAHİD KAYA

1990 yılında Berlin'de doğdu. 2010 yılına kadar Almanya'da okudu ve çalıştı. 2015'te Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde lisans eğitimini tamamladı. 2018 yılında İstanbul Üniversitesi Hadis ana bilim dalında yüksek lisans derecesini aldı. Şu anda aynı üniversitede Hadis ana bilim dalında doktora çalışmalarını sürdürmektedir. İlgi alanları arasında, 19. yüzyıl Alman oryantalistlerin sünnete dair iddiaları ve çalışmaları ile Memlükler dönemi Hanefi fakihlerinin hadis çalışmaları yer almaktadır. Almancanın yanı sıra İngilizce ve Arapça bilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Nasıralı İsa	9
I. Çıkar Çatışmalarının veya Değer Çatışmalarının Çözümü	
Sorunu Olarak Adalet	
1. Adalet ve Mutluluk.....	11
2. Birinin Mutluluğu Diğerinin Mutsuzluğu.....	12
3. Çoğunluğun (En Yüksek Sayıda İnsanın, En Büyük Miktarda) Mutluluğu (Bentham)	14
4. “Mutluluk” Teriminin Anlamındaki Değişim, “Özgürlük” Teriminin Anlamındaki Değişime Benzer: Özgürlük Olarak Adalet.....	15
5. Çıkar ya da Değer Çatışmaları. Değerler Hiyerarşisi Sorunu. – Değerlerin Öznelliği ve Göreliliği.....	16
II. Değerler Hiyerarşisi	
6. En Yüksek Değer Olarak Bireyin Yaşam Hakkı ya da Ulusun Çıkarları. Savaşta Öldürme ve Ölüm Cezası	17
7. En Yüksek Değer Olarak Yaşam veya Özgürlük: İntihar..	18
8. En yüksek Değer Olarak Bireysel Özgürlük veya Ekonomik Güvence. – Değer Yargıları ve Gerçeklik Yargıları.....	19
9. En Yüksek Değer Olarak Doğruluk veya İnsanlık	20
10. En Yüksek Değer Olarak Doğruluk ya da Adalet. – Platon’un Faydalı Yalana İzin Verilebileceği Görüşü	20
11. Spiritüalizm veya Materyalizm. Liberalizm veya Sosyalizm.....	22

III. İnsan Davranışlarının Meşrulaştırılması/Haklılaştırılması Sorunu Olarak Adalet

12. Belirli Değerlerin Muayyen Bir Toplumda Genel Olarak Kabulü, Bu Değerleri Öne Süren Yargıların Öznal ve Göreceli Doğasıyla Uyum İçindedir. Bireysel Sorumluluk ve Kolektif/Toplumsal Sorumluluk.....	23
13. İnsanın Haklılaştırma/Meşrulaştırma İhtiyacı, Vicdanı.....	25
14. Varsayılan Bir Amaca Yönelik Uygun Bir Araç Olarak Haklılaştırma/Meşrulaştırma. Araçlar ve Amaçlar, Sebep–Sonuç İlişkisi.....	25
15. Amacın Meşrulaştırılması. Yüce Bir Amacın Kabulü. Koşullu ve Koşulsuz Meşrulaştırma. Demokrasinin Meşrulaştırılması	27
16. Rasyonel Meşrulaştırma Her Zaman Koşullu Meşrulaştırmadır; Koşulsuz Meşrulaştırma İrrasyoneldir.....	28
17. Adalet Sorununa Metafizik–Dinsel ve Rasyonalist Çözüm	29

IV. Platon ve [Hz.] İsa

18. Platon'un Felsefesi: Aşkın Bir İdea olarak Adalet	31
19. [Hz.] İsa'nın Öğretisi: Tanrısal Bir Sır Olarak Adalet	33

V. Adalet Dair İçi Boş Formüller

20. Herkesin Hakkını Teslim Etmek (Suum Cuique).....	35
21. Misilleme [ya da Mütakabiliyet] İlkesi	36
22. Eşitlik Olarak Adalet	37
23. Kanun Önünde Eşitlik	39
24. Komünizmde Eşitlik	39
25. Altın Kural	42

VI. Kant

26. Kant: Kategorik Buyruk.....	45
27. Kategorik Buyruk: Mevcut Toplumsal Düzenin Meşrulaştırılması	46

VII. Aristoteles

28. Aristoteles'in Etiği: İfrat-Tefrit (Çok Fazla – Çok Az)
Arasında Erdem47
29. Zulmetme ve Zulme Uğrama Arasındaki Orta: Adalet .49

VIII. Doğal Hukuk

30. Doğal Hukuk Öğretisi. Olandan Olması Gereken
Bir Yolculuk: Bir Yanılgı51
31. Doğal Hukuk Öğretisindeki Çelişkiler53

IX. Mutlakiyetçilik ve Görelilik

32. Mutlak Adalet: İrrasyonel Bir İdeal. –Rasyonel Bilgiden
Hareketle– Karşıt Bir İdeali Dışlamaksızın Göreceli
–Sadece Tek Bir– Adalet Mümkündür.55
33. Görelî Adalet Felsefesinin Ahlakı: Hoşgörü56
34. Demokrasi ve Bilim: Düşünce Özgürlüğü ve Hoşgörü...60

Sonsöz

- I. Hayatına Dair63
- II. Eserleri, Genel Olarak Çalışmaları71
- III. Eserleri, Epistemolojik Eleştirisi81
- Dizin..... 85**

NASIRALI İSA...

Nasıralı İsa, Roma valisinin huzurundaki savunmasında, kral olduğunu iddia ettiğinde şöyle dedi: “Ben doğdum ve bu dünyaya, hakikate tanıklık etmek için geldim.” Pilatos, “Hakikat nedir?” diye sordu. Şüpheli Romalı, muhtemelen bu soruya bir yanıt beklemiyordu ve Aziz de bir cevap vermedi. Çünkü hakikate tanıklık etmek, Mesihçi Kral olarak gönderilmesinin [başlıca] amacı değildi. O, adalete, yani Tanrı’nın krallığında hâkim olmasını istediği adalete tanıklık etmek için doğmuştu. Ve bu adalet için çarmıha gerilerek öldürüldü.

O hâlde, Pilatos’un “Hakikat nedir?” sorusunun ardında, çarmıha gerilenin kanından çok daha değerli başka bir soru ortaya çıkıyordu; insanlığın ebedî sorusu: Adalet nedir?

Başka hiçbir soru bu kadar tutkuyla tartışılmamıştır, başka hiçbir soru için bu kadar çok ve değerli kan, bu kadar acı gözyaşı dökülmemiştir, Platon’dan Kant’a

dek, en aydın zihinler başka hiçbir konuda bu kadar derin düşüncelere dalmamıştır. Ve bugün hâlâ bu soru her zaman olduğu gibi cevapsızdır. Belki de bu, bilgeliğin artık kâr etmediği sorulardan biri olduğu için, insan hiçbir zaman bu soruya kesin bir yanıt bulamamaktadır, yalnızca [adaletin ne olduğuna dair] daha iyi sorular sormaya çalışmaktadır.